

UNIVERSITETET I BERGEN

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Arkivkode:

Saksnr.: 2024/68

Orienteringssak: C

Møte: 13. juni 2024

Ansvarlig internasjonalt samarbeid og informasjonssikkerhet (ID 5)

Bakgrunn

- Fakultetsstyresak 26/23 [Rapportering viktige strategiske saker og prosess risikokart 2024-2025](#)
- Fakultetsstyresak 4/2024 [Risikokart 2024-2025](#)

Saken gjelder

Fakultetsstyret vedtok i møte 22. februar 2024 risikokartet for 2024-2025. Ansvarlig internasjonalt samarbeid og informasjonssikkerhet ble videreført fra det foregående kartet, som ett av fakultetets risikoområder (ID 5).

Saken gir en statusrapport per juni 2024, i tråd med fakultetsstyrets årshjul.

Det er fortsatt stor oppmerksomhet om ansvarlig internasjonalt kunnskapssamarbeid (AIS) og informasjonssikkerhet som følge av den internasjonale politiske situasjonen og innskjerpet regelverk, krav og retningslinjer. Det er samtidig viktig å balansere akademisk frihet og åpen vitenskap med nasjonens sikkerhetsbehov, og våre fagmiljø står stadig overfor saker der det må gjøres vanskelige avveininger. Norske myndigheter anerkjenner den utfordrende situasjonen vår sektor befinner seg i, og som en del av regjeringens arbeid med det norske forskningssystemet, ble det satt ned et utvalg ledet av Forskningsrådets styreleder Gunnar Bovim, som skal utrede hvordan sensitiv forskning skal håndteres¹. Utvalget la 5. juni fram sin rapport [Et helhetlig forskningssystem for åpen, skjermet og gradert forskning](#).

Status ved fakultetet

Fakultetet arbeider kontinuerlig med å øke kunnskap og «awareness» gjennom å ta opp ulike tema innenfor feltet på ledergruppemøtene både i vitenskapelig og administrativ linje. Blant annet har dommen i «Iran-saken» på NTNU blitt gjennomgått med sikte på læring. Også på instituttene drøftes utfordringene i lokale ledergrupper.

Regelverk, rutiner og prosedyrer implementeres etter hvert som de innføres eller videreutvikles. UiB sentralt intensiverer også arbeidet med AIS, og fakultetet er bedt om bidrag inn i arbeidet basert på våre erfaringer og etablerte rutiner og prosedyrer.

Fagmiljøene gjør rutinemessige vurderinger og iverksetter tiltak for å ivareta kravene til eksportkontroll ved ansettelser og der det ellers er relevant, og generelt til AIS når sakene ikke faller inn under eksportkontrollregelverket. Revidert nasjonal forskrift for eksportkontroll er fortsatt ikke vedtatt, men det er kommet en oppmykning i praksis når det gjelder praktisering av kravene knyttet til ordinær bruk av forskningsinstrumenter på vareliste 2 (sivile «varer» eller kunnskap om disse, som også kan benyttes i masseødeleggelsesvåpen).

¹ <https://www.khrono.no/utreder-system-for-sensitiv-og-hemmelig-forskning-vi-kan-ikke-dele-alt/874211>

Dette reduserer i betydelig grad forsinkelser i ansettelsessaker da UD har hatt svært lang saksbehandlingstid på søknader om eksportkontroll. Vurderinger knyttet til eksportkontrollregelverket gjennomføres også ved anskaffelser når det er relevant.

HR-seksjonen arbeider kontinuerlig med rådgivning og veiledning overfor ledere og stillingsansvarlige. Det er bl.a. knyttet arbeidsmiljøutfordringer til mulig stigmatisering av ansatte fra såkalt "røde land", og fakultetet er opptatt av å unngå diskriminering. Det arbeides i disse dager med å innføre sårbarhetssamtaler for ansatte. Hensikten er både ivaretagelse og å avdekke mulige risiko.

Når det gjelder informasjonssikkerhet følger fakultetet opp UiBs styringssystem for informasjonssikkerhet og personvern og UiB-prosjektene *Prosjekt sikre forskningssystemer* og *Sikkerhetssatsingen*. Arbeidet innebærer at oppgaver knyttet til operativ sikkerhet og beskyttelse fra 1.1.2024 blir ivaretatt av IT-avdelingen og at ansvaret ikke lenger ligger i fagmiljøene. Institutt for fysikk og teknologi, Institutt for geovitenskap og Institutt for informatikk er pilotinstitutter i prosjektet. Arbeidet er omfattende, og overføringsarbeidet er fortsatt i prosess.

UiB har påbegynt arbeid med verdivurdering av forskningsdata, og Institutt for fysikk og teknologi skal pilotere prosess for hvordan dette kan gjennomføres i fagmiljøene. Det har også vært tema på ledergruppemøter. Ethiske utfordringer og personvern har vært tema i fakultetets satsing på KI i administrasjonen våren 2024.

04.06.2024 Elisabeth Müller Lysebo/May Britt Skåtøy

Gunn Mangerud
dekan